

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครู ที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

A Study of Relationship between Transformation Leadership and Teachers' Trust in School Administrators Working under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary

Education Service Area Office 2

สุพรรณษา สังข์บุญชู และ กิรติ ศรีวิเชียร

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : monkey_sukung@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับความศรัทธาของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จำนวน 329 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953 และแบบสอบถามความศรัทธาต่อผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .928 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ทุกด้านร่วมกัน มีความสัมพันธ์กับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทุกด้านร่วมกันกำหนดความผันแปรของค่าความศรัทธาที่มีได้ร้อยละ 70.70 ($R^2 = 0.707$) และเมื่อพิจารณาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีอิทธิพลกำหนดค่าความผันแปรของความศรัทธาที่ได้ โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีอิทธิพลต่อความศรัทธาที่มีต่อผู้บริหารมากที่สุดคือด้านความเป็นปัจเจกบุคคล รองลงมาได้แก่ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญาและด้านการสร้างแรงบันดาลใจตามลำดับ

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the level of transformational leadership of school administrators; 2) to study the levels of teachers' trust in school administrators; and 3) to study the relationship between transformational leadership and teachers' trust in school administrators. The samples were 329 teachers working the under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 that were selected by simple random sampling. The research instruments were 5-scale questionnaires for transformational leadership with the reliability at .953 and for teachers' trust in school administrators with the reliability at .928. The statistical tools used for data analysis were mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, multiple regression analysis, and stepwise regression analysis.

The results indicated that: 1) in overall and every aspects, the transformational leadership was at a high level; 2) teachers' trust in school administrators was also at a high level; and 3) the overall transformational leadership of the school administrators as perceived by the teachers were found to associate with the teachers' trust in school administrators, whereby transformational leadership could determine the variation of trust at 71 % ($R^2=0.707$). The aspect of transformational leadership that most influenced to the teachers' trust was the individualized consideration, followed by idealized influence, the intellectual stimulation, and inspiration motivation.

Keywords : Transformation leadership, Teacher trust in school administrators

1. ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

นักวิชาการหลายท่านกล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ยุคใหม่หรือยุคปฏิรูปการศึกษา ควรมีลักษณะผู้นำที่ดี และเข้มแข็ง และมีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีการติดต่อสื่อสาร ในองค์กรที่ดีโดยเฉพาะเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือเรียกว่า ภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป (Transformational leadership) [1] ได้อธิบายว่า ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational leadership) หมายถึง กลุ่มพฤติกรรมของผู้นำซึ่งแสดงออกถึงการใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการยกระดับและกระบวนการซึ่งผู้นำและผู้ตามต่าง ยกระดับซึ่งกันและกันในด้านศีลธรรม และแรงจูงใจให้ สูงขึ้น โดยผู้นำจะกระตุ้นจูงใจผู้ตามให้กระทำมากกว่าที่ผู้ ตามคาดหวังไว้ว่าจะกระทำ และผู้ตามจะสร้างความ ผูกพันต่อจุดประสงค์ขององค์กร โดยผู้นำกระตุ้นให้ผู้ตาม ดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ตามวิสัยทัศน์พันธกิจ กลยุทธ์ ขององค์กรและผู้นำแสดงคุณลักษณะที่เป็น แบบอย่างหรือแบบอย่างในการปฏิบัติแก่ผู้ตามตลอดจน การเพิ่มอำนาจและช่วยเหลือผู้ตาม ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อการ เปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมของสมาชิกในองค์กร สร้างความผูกพันของสมาชิกต่อการเปลี่ยนแปลงของ วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กรและภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้ยังเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของผู้นำที่ มีผลต่อผู้ตามแต่อิทธิพลนั้นเป็นการให้อำนาจแก่ผู้ตามให้ กลับกลายเป็นผู้นำ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงคือการเป็นผู้นำที่ทำให้ผู้ ตามอยู่เหนือความสนใจในตนเอง เป็นกระบวนการที่ผู้นำ มีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตามโดยเปลี่ยนแปลงความ พยายามของผู้ร่วมงานและผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความ พยายามที่คาดหวัง พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงาน

และผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้นทำให้เกิดการตระหนักรู้ใน ภารกิจและวิสัยทัศน์ของทีมและองค์กร จูงใจผู้ร่วมงาน และผู้ตามมองไกลเกินกว่าความสนใจของตนเอง ของ พรรคพวกให้เขามองเห็นประโยชน์ต่อกลุ่มองค์กรและ สังคม จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลหลักที่ ต้องรับผิดชอบต่อประสิทธิผลและความสำเร็จของ โรงเรียนซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหาร ผู้บริหารยุคใหม่ที่จะสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ได้ดี นอกจากจะมีภาวะผู้นำดังกล่าวแล้ว ความศรัทธาก็ ย่อมมีผลต่อการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เช่นกัน [2]

ความศรัทธาเป็นการมีความเชื่อในบุคคลอื่นโดยไม่มี การบังคับไม่มีเหตุผลที่จะทำให้เกิดเชื่อในสิ่งนั้นแต่ความ ศรัทธาเป็นการคิดความคาดหวังจากคำพูด คำสัญญา และการเขียนจากบุคคลกลุ่มหรือองค์กรที่สามารถเชื่อถือ ไว้วางใจได้ทำให้คำนิยามความศรัทธาจึงแสดงออกมาใน ลักษณะความเชื่อถือความไว้วางใจความมั่นใจในการ กระทำของบุคคล [3] ความศรัทธาเป็นเรื่องซับซ้อน หาก ครุมีความศรัทธาต่อผู้บริหารสถานศึกษา ย่อมทำให้เกิด ความเชื่อมั่น ไว้วางใจในตัวผู้บริหารสถานศึกษา จึงจะมี แรงผลักดันให้ครูนั้นร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อ นำพาสถานศึกษา นั้น ๆ ให้นำไปสู่ผลสำเร็จสืบไป [4]

ผู้บริหารที่มีภาวะความเป็นผู้นำที่ดี ต้องมีการสร้าง แรงบันดาลใจ ให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานกับ ผู้ร่วมงานอยู่เสมอ มีการกระตุ้นทางปัญญาให้ผู้ร่วมงาน รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ต้องมีการคำนึงถึงความเป็น ปัจเจกบุคคล คือ ต้องมีการยอมรับในความสามารถดูแล เอาใจใส่ผู้ร่วมงานแต่ละคนอย่างเท่าเทียมกัน ให้งานที่ ตรงตามความถนัดนอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องมี ความ เชื่อมั่นต่อผู้บริหารว่าจะสามารถพึ่งพาหรือขอความ ช่วยเหลือได้ จัดการศึกษาให้นักเรียนได้อย่างดีที่สุดใน ไว้วางใจว่าผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี จากข้อมูลที่ดี

ทำการศึกษาก็จะสังเกตเห็นว่า ถ้าหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำแล้วผู้ร่วมงานก็จะเกิดความศรัทธาในตัวผู้บริหาร จึงเห็นได้ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครูเป็นเรื่องที่สัมพันธ์ต่อกัน ดังนั้น จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในประเด็นระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู จึงทำให้มีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไรก็ตามจะใช้ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา สืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาระดับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ซึ่งมีจำนวนครูทั้งสิ้น 1,477 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ซึ่งมีจำนวนครูทั้งสิ้น 329 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

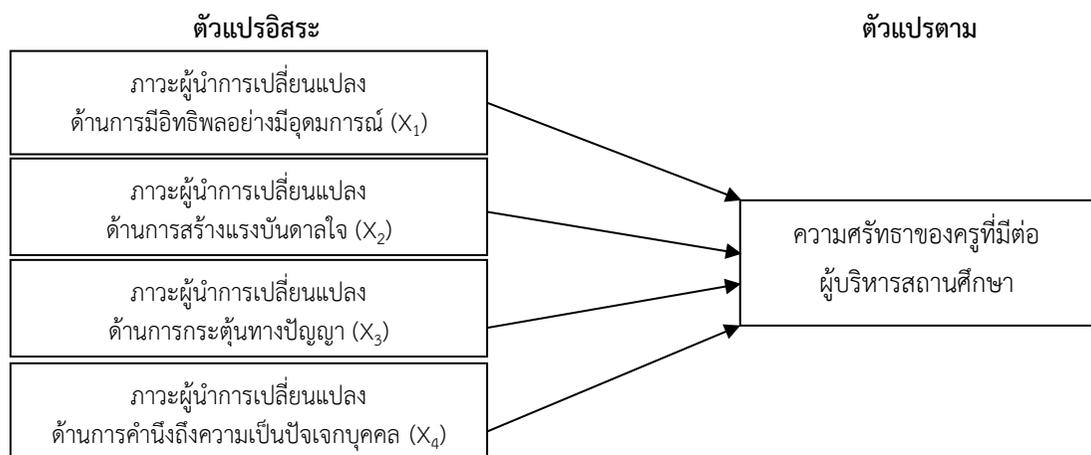
3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

3.2.2 ตัวแปรตาม คือ ความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยมีตัวแปรอิสระ คือภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามทฤษฎีของ แบสและอโวลิโอ (Bass & Avolio) [5] และกรอบแนวคิดความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู ตามแนวคิดของฮอยและคูเปอร์สมิธ (Hoy & KuperSmith) [3] แสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. สมมุติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสัมพันธ์กับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

6.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จำนวน 1,467 คน

6.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จำนวน 329 คน ด้วยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางยามานะ (Yamané) [6] ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้ และใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากรายชื่อของครูในโรงเรียนแต่ละอำเภอ

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง และพัฒนาขึ้นดังนี้

6.2.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามจำนวน 56 ข้อ ประกอบด้วยด้านต่างๆ 4 ด้านคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 13 ข้อ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 12 ข้อ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา 17 ข้อ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 14 ข้อ

6.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามจำนวน 32 ข้อ ประกอบด้วย ด้านความเชื่อมั่น 18 ข้อ ด้านความไว้วางใจ 14 ข้อ

6.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมแนบซองปิดแสตมป์จากหน้าซองถึงผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่ง

แบบสอบถามที่ตอบแล้วคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยมีระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 และเมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับมา จำนวน 329 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

6.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

6.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

6.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ใช้สถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient), การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple regression analysis)

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

7.2 ความศรัทธาของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

7.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู เมื่อคัดเลือกร่วมกันมีอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูปรากฏว่าตัวแปรทุกตัว สามารถร่วมกันมีอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา

ตามความคิดเห็นของครูโดยมีอิทธิพลทางบวกทั้ง 4 ตัว คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีอิทธิพลมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ ตัวแปรทั้ง 4 ตัว สามารถร่วมกันกำหนดความผันแปรของความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูได้ประมาณร้อยละ 70.70 จึงแสดงให้เห็นชัดเจนว่าตัวแปรทั้ง 4 ด้านมีอิทธิพลและสามารถอธิบายความผันแปรของความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา

8. อภิปรายผล

8.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีค่าและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี ละม่อม [7] ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางสติปัญญาด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลเป็นลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย ไชยมงค์ [8] เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการนำพา

สถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จึงให้ความสำคัญกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเพราะเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาและการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน

8.2 ความศรัทธาของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 2 โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ สิงหะ บุตรดี [9] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและความศรัทธาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้นำจะต้องมีความสามารถที่จะนำผู้ตามให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยที่สมาชิกในองค์กรจะต้องมีความศรัทธา ศรัทธาเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งขององค์กรซึ่งประกอบด้วยความศรัทธาที่มีต่อผู้บริหารความศรัทธาที่มีต่อเพื่อนสมาชิกในองค์กร ความศรัทธาที่มีต่อองค์กรความศรัทธา เป็นสิ่งจำเป็นต่อสิทธิประโยชน์ขององค์กรเพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและพฤติกรรมของกลุ่มที่มีประสิทธิผล จึงทำให้ ความศรัทธาของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 โดยรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ

8.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ร่วมกันมีอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อคัดเลือกตัวแปรที่ร่วมกันมีอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาปรากฏว่าตัวแปรทุกตัว สามารถร่วมกันมีอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามได้ทั้ง 4 ตัว คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีอิทธิพลมากที่สุด โดยมีอิทธิพลทางบวก รองลงมา คือ

ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ มีอิทธิพลทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิงหะ บุตรดี [9] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและความศรัทธาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ระดับความศรัทธาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร และความศรัทธาของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดงานการประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และมีความสัมพันธ์กันทางบวก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไผท แถบเงิน [10] ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.69 และเมื่อพิจารณาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยรวมกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนรายด้านแล้วพิจารณาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงรายได้กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยภาพรวมพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านเช่นเดียวกัน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ครูในสถานศึกษามีความยึดมั่นในความศรัทธาที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษานั้นย่อมทำให้ครูรู้สึกมีความสุขและเห็นคุณค่าของตนเอง เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน เมื่อมีแรงบันดาลใจในการทำงานแล้วย่อมมีทำหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถมีความกระตือรือร้นและขยันหมั่นเพียรส่วนประเด็นที่สำคัญ คือ เมื่อคัดเลือกตัวแปรที่รวมอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา มากที่สุด ปรากฏว่าได้ตัวแปรที่ร่วมกันมีอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ตัว คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็น

ปัจเจกบุคคล มีอิทธิพลมากที่สุด โดยมีอิทธิพลทางบวก รองลงมา คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ตามลำดับ มีอิทธิพลทางบวก หมายความว่า ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มากหรือน้อยจะส่งผลให้ความความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษา มากหรือน้อยตามไปด้วยในทิศทางเดียวกัน และหากผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงแล้วย่อมมีความสัมพันธ์กับความศรัทธาของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาในทิศทางตรงกันข้าม

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

9.1.1 ด้านการอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารเน้นย้ำให้ผู้ร่วมงานเกิดจิตสำนึกในการทุ่มเทต่อการปฏิบัติภารกิจร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นส่วนสำคัญในการเป็นผู้นำ การมีอุดมการณ์ที่ดีให้กับครูผู้ร่วมงานในสถานศึกษาของท่านเอง ผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องคอยเน้นและย้ำให้ครูผู้ร่วมงานแต่ละท่านทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่และภาระงานต่างๆที่เป็นส่วนรวมร่วมกัน โดยการจัดประชุมชี้แนะสร้างจิตสำนึกให้ครูทุ่มเทในการทำงาน

9.1.2 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สร้างแรงจูงใจให้กับเพื่อนร่วมงานได้เสมอในทุกโอกาส ในการร่วมงานในองค์กรต่างๆสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งคือมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน สำหรับในองค์กรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างแรงจูงใจให้กับครูผู้ร่วมงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในทุก ๆ โอกาส เช่น ร่วมพูดคุยสนทนากับครูในสถานศึกษาเพื่อแสดงถึงความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

9.1.3 ด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารมีแรงจูงใจและสนับสนุนความคิดใหม่ๆของครู ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องคอยจูงใจครูให้คิดและทำในสิ่งใหม่ๆ

และสนับสนุนความคิดใหม่ๆที่ครูเสนอแนะ เช่น สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมความรู้ใหม่ๆเมื่อมีโอกาส

9.1.4 การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของครูเป็นรายบุคคล ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการแนะนำสิ่งดีหรือสิ่งต่างๆที่เกิดประโยชน์ต่อความเจริญก้าวหน้าของครูแต่ละคนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น เมื่อมีข่าวสารการเลื่อนขั้นวิทยฐานะ การสอบบรรจุข้าราชการต่างๆ ต้องคอยแนะนำและบอกข่าวสารกับครูทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

9.1.5 ตัวแปรทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีอิทธิพลต่อความศรัทธาของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยาเขต 2 ในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้ครูเกิดความศรัทธาในตัวผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นในโรงเรียนโดยใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม เพื่อให้ครูเกิดความศรัทธาในตัวผู้บริหาร ความศรัทธาในเพื่อนครู และความศรัทธาในโรงเรียน

9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความศรัทธาของผู้บริหารหน่วยงานอื่นๆ

9.2.2 ควรศึกษาความศรัทธาของครูและผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารการศึกษาต่อไป

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] สุรชิน วิเศษลา, “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2551.
- [2] วิโรจน์ นามโส, “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการพัฒนาความ

เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 24,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2557.

- [3] Hoy, W. & KuperSmith, W.J. “The Meaning and Measure of Faculty Trust”, Education and Psychological Research, Vol.5, No.1, 1985, pp.1-10.
- [4] บัณฑิต แทนพิทักษ์, “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ อำนาจ ความศรัทธา และความพึงพอใจใน งานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา,” วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [5] Bass, B.M. & Avolio, B.J., “Full leadership development”, SAGE, 1999.
- [6] Yamane, Taro. (1970). Statistics An Introductory Analysis P 580-581. New York: Harper and Row.
- [7] สุมาลี ละม่อม, “ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 4,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2553.
- [8] ฉัตรชัย ไชยมงคล, “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2552.
- [9] สิงหะ บุตรดี, “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและความศรัทธาของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัด ราชบุรี,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สถาบัน
ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2546.

- [10] ไผท แถบเงิน, “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1,”
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร,
2552.